

2015 KAMU TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

Aydınlık Gazetesi, 12 Ağustos 2014

Yıldırım Koç

Türkiye ekonomisi, damarları her geçen gün giderek daha fazla tıkanan bir kalp hastasına benziyor. Kalp hastası, damarlarındaki kritik duruma karşın, sigara içmeyi, kötü beslenmeyi, düzensiz yaşamayı sürdürüyor. Bir kalp krizi gündemde. Kriz gelmeden önce tıkanan damarlara stent takılması, açık kalp ameliyatıyla damarların değiştirilmesi olasılığı da var; kalp krizinin hastayı götürme olasılığı da. Ancak hastanın doktorlarla ilişkisinin en azından görünürde pek iyi olmaması ve doktorların kendilerinin de sıkıntı yaşaması, acil müdahaleyle kalp krizinin ertelenmesi olasılığını düşürüyor.

Büyük olasılıkla bu yılın sonlarına doğru ciddi bir ekonomik kriz yaşanacak. Cumhurbaşkanlığı seçimi sonrasında iç politikada ve dış politikada derinleşecek siyasal kriz, bu ekonomik krizin etkilerinin daha da derin olmasına yol açacak gibi.

Bu süreçte birbirinden kopuk da olsa, her geçen gün artan ve yaygınlaşan işçi eylemleri, hayatın zorlamasıyla yeni bir işçi hareketi dalgasının işareti gibi.

Kamu Kesimi Toplu Sözleşmeleri Geliyor

Bu koşullarda işçiler için 2015 kamu kesimi toplu sözleşme görüşmeleri gündeme gelecek. Yürürlükteki mevzuata göre, toplu sözleşme yetki süreci, eski toplu iş sözleşmesinin sona ermesinden 120 gün önce başlar.

1995 yılındaki büyük kamu kesimi grevlerinde Tarım-İş Sendikası acelecilik etti; toplu sözleşme yetki prosedürü ve görüşmelerin başlatılmasında başa düştü ve diğer sendikalarından yaklaşık 25 gün erken greve çıktı. Greve erken çıkmak üyeler arasında sıkıntı yarattı. Bu nedenle sendikalar yıllardır, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun kararlarını dikkate almadan, birbirini kollar ve görüşmeleri sarkıtmaya çalışır. Buna bağlı olarak da yetki işlemleri biraz ertelenir. Ancak yine de bu yılın Eylül ayının başından itibaren yetki prosedürleri işletilmeye başlanacak.

Türk-İş ile kamu işveren sendikaları (ve hükümet) arasında 2013 yılındaki kamu toplu sözleşme görüşmelerinde 216 bin işçi kapsamdaydı. Tarım-İş'in 14 bin, Türkiye Maden-İş'in 8 bin, Genel Maden İş'in 11 bin, Petrol-İş'in 10 bin, Şeker-İş'in 12 bin, Yol-İş'in 34 bin, Tes-İş'in 28 bin, Tez Koop-İş'in 7 bin, Koop-İş'in 19 bin, Demiryol-İş'in 13 bin, Sağlık-İş'in 3 bin ve Harb-İş'in 20 bin üyesi adına toplu sözleşme görüşmeleri sürdürülmüştü. Hava-İş Sendikası, 17 bin üyesi adına sürdürdüğü görüşmeleri, Türk-İş dışında götürmüştü. Türk-İş ile hükümet arasındaki çerçeve protokolu 23 Temmuz 2013 tarihinde imzalanmıştı.

Memur-Sen Fedakarlık Yaptı

Hükümet 2013 yılı Ağustos ayında Memur-Sen ile 2 yıllık bir süre için imzaladığı ve tüm kamu çalışanlarını kapsayan toplu iş sözleşmesinde Memur-Sen'den büyük bir fedakarlık istemiş ve bunu almıştı. Memur-Sen'e bağlı sendikaların üye sayısı, AKP iktidarı döneminde 42 binden 763 bine çıktı. Memur-Sen de 2014 yılının başında aylıklara 175 liralık brüt zamla yetindi; 2014 yılında gerçekleşecek enflasyona karşı bir önlem almadı. Enflasyon yüzde 10'a dayanınca, kamu çalışanlarının 2014 yılında telafi edilmeyecek kayıpları şimdiden yüzde 4'e yaklaştı.

Şimdi Türk-İş'ten de fedakarlık istenecek.

Şimdi sırada, enflasyon oranının yükseldiği koşullarda, özel sektör işçileri için de örnek oluşturacak kamu toplu sözleşmeleri var.

Derinleşen durgunluk ve belki de büyük bir kriz ortamında yüzbinlerce işçiyi kapsayacak toplu sözleşme görüşmeleri, işçi sınıfı hareketinde yeni bir yükselişe yol açabilir.

Hazırlıklı olmak gerek.